

[Aksel Møller.]

Kendskab til — i disse Aar steget 3—4 pCt., og det meste af disse 3—4 pCt. skyldes jo Adgangen efter Loven til at paaligne Forøgelsen i Ejendomsskatter paa Lejerne eller er fremkommet ved de Forbedringer, som er foretaget i enkelte Ejendomme, hvorved det udlejede er blevet mere værd.

For Grundejerstanden som saadan er der to Faktorer, som har kunnet bøde noget paa hele den Udvikling, der har fundet Sted under denne Lov. Den ene er, som jeg allerede har nævnt, den Adgang, den fik til at paaligne Lejerne øgede Skatter, og den anden er den Fordel, der er opnaaet ved den faldende Rentefod, som gennem foretagne Konverteringer har muligjort Beparelser i Ejendommenes Driftsudgifter, Beparelser, som dog, naar alt kommer til alt, næppe er større end ca. $\frac{1}{2}$ pCt.

Samtidig har jo — det er for saa vidt overflødigt at gøre det høje Ting opmærksom paa det, det høje Ting har jo paa saa mangfoldige Omraader beskæftiget sig med Udgiftsstigningen og beskæftiget sig med Krav snart fra den ene Gruppe, snart fra den anden Gruppe i Folket, og det høje Ting har jo som Regel været lydhørt, naar det gjaldt saadanne Krav — samtidig har altsaa Opfyldelsen af de Fordringer, der har været stillet fra forskellige Grupper i Befolkningen, efterhaanden nedfældet sig ogsaa paa det Omraade, der hedder Administrationen af en Ejendom, i stærkt stigende Udgifter: Udgifterne til Rengøring, Administration, Vedligeholdelse, eller Udgifterne til Assurancepræmie med den vældige Forhøjelse, der har været i Forsikringssummerne, o. s. v. Dette fører til, naar Indtægterne ikke har kunnet sættes i Vejret, at Forretningen bliver daarlige og daarligere. Jeg tror, at en uvildig Undersøgelse af, hvordan det faktisk er kommet til at ligge i disse Aar med denne fuldstændig legale og lovlige Virksomhed, hvorpaa vi til syvende og sidst bygger langt det meste af vor Boligpolitik, den at eje en Ejendom, at være Udlejer, vil vise, at denne Forretning er blevet væsentligt daarligere. Man kan vist gøre det saadan op, at Forrentningen af de private Midler i en Ejendom, inklusive Afdragene, vel er faldet med Halvdelen, fra en ca. 8 til en ca. 4 pCt. Jeg gør mig ikke synderlige Forhaabninger om, at disse Tal i denne Sag, hvor der er saa forfærdelig megen Agitation, at man ofte taber det væsentlige af Syne, skal vække synderlig Genklang, men de er nu engang Bebudere om en Udvikling, som ogsaa vi, der kun er Lejere, kommer til at føle. Det er i Virkeligheden intet Under, at saa mange

Udlejningsejendomme i Dag befinder sig i en højst tvivlsom Vedligeholdelsesstand. Naar Indtægterne er faldet saa stærkt for Udlejeren, og naar han — og det er ofte Tilfældet — er henvist til at have sit Udkomme af sine Ejendomme, gaar det ud over Vedligeholdelsen og dermed over Bygningsværdien og Lejernes Velbefindende.

Som saa meget andet beror ens Syn paa et saadant Spørgsmaal paa en Afvejning af de Interessesmodsatninger, der er i Sagen. Mit Parti ønsker ikke, at Lejernes Interesser ikke, ogsaa i Tiden, der kommer, skal tilgodeses. Men det er jo dog et Spørgsmaal, om man ikke ved at opfatte Lejernes Interesser ret ensidigt har bevirket, at der indtræder en stigende Forringelse af Boligen. Hvis det at eje en Ejendom ikke kan give en rimelig Fortjeneste — og en rimelig Fortjeneste for en saadan Formueanbringelse, der rummer baade Besvær og visse Bekymringer og Vanskeligheder, maa ligge noget over den, man opnaar ved at eje Obligationer —, vil det kunne faa alvorlige Følger ikke blot for den Boligmasse, der nu eksisterer, og som efterhaanden vil blive mere og mere derangeret, men ogsaa, hvad der i Spørgsmaalet om Bekæmpelsen af Boligmangelen, naar alt kommer til alt, er det vigtigste, de alvorligste Følger for selve Byggeriet. For nylig har Rigsdagen vedtaget en Lov om Støtte til Boligbyggeriet. Det er karakteristisk, at denne Lov og alle de Udtalelser, der ledsagede den, understreger, at den virkelig effektive Bekæmpelse af Boligmangelen maatte komme fra det, Loven kaldte forretningsmæssigt Byggeri, det vil sige fra det private Byggeinitiativ. Lad os holde os det for Øje, at vi stillede over for den Boligmangel, der eksisterer, i Virkeligheden er fuldstændig enige om, at den ikke bekæmpes og ikke kan bekæmpes gennem Boligselskaber, socialt Byggeri o. lign., den kan effektivt kun bekæmpes paa en eneste Maade, nemlig den, at det private Byggeri kommer til at florere. Derfor gav man ogsaa dette Byggeri en Del Lempelser, indsatte Paragraffer, der ydede en Del Støtte. Man tør maaske sige, at det kun skete med tøvende Skridt i Sammenligning med den Støtte, man gav andre Former for Byggeri, men man gjorde det. Man saa Problemet, erkendte dets Tilstedeværelse, og man gik, husker jeg, saa vidt, at den højtærede Indenrigsminister dengang var ængstelig for at fastsætte en bestemt Grænse i Boligstøtteleven for, hvad der skulde gives i Tilskud til det forretningsmæssige Byggeri, ud fra den utvivlsomt rigtige Betragtning, at man kunde være ængstelig for, at denne